

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

12 януари 2023 година*

„Преюдициално запитване — Държавни помощи — Член 107, параграф 1 ДФЕС — Национална правна уредба, която предвижда задължение на публичния оператор да се снабдява от производителите на енергия от възобновяеми източници на цена, по-висока от пазарната — Неплащане на част от съответната помощ — Искане за обезщетение, подадено от тези производители до публичен орган, различен от органа, който по принцип е длъжен съгласно посочената национална правна уредба да изплаща помощта и чийто бюджет е предназначен само да осигури собственото му функциониране — Нова помощ — Задължение за уведомяване — Помощ de minimis — Регламент (ЕС) № 1407/2013 — Член 5, параграф 2 — Кумулиране — Вземане в предвид на вече получените през референтния период размери на помощта на основание посочената национална правна уредба“

По съединени дела C-702/20 и C-17/21

с предмет две преюдициални запитвания, отправени на основание член 267 ДФЕС от Augstākā tiesa (Senāts) (Върховен съд, Латвия) с актове от 18 декември 2020 г. и 7 януари 2021 г., постъпили в Съда съответно на 22 декември 2020 г. и 11 януари 2021 г., в рамките на производствата по дела

„DOBELES HES“ SIA (C-702/20)

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (C-17/21)

при участието на:

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija,

Ekonomikas ministrija,

Finanšu ministrija

„GM“ SIA,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от K. Lenaerts, председател, L. Bay Larsen, заместник-председател, A. Prechal, K. Jürimäe, L. S. Rossi, M. L. Arastey Sahún, председатели на състави, M. Ilešič, J.–C. Bonichot

* Език на производството: латвийски.

(докладчик), N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl, M. Gavales и O. Spineanu-Matei, съдии,

генерален адвокат: A. Rantos,

секретар: C. Di Bella, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 29 март 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за „DOBELES HES“ SIA и „GM“ SIA, от J. Vaits,
- за Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, от E. Bergmane, I. Birziņš, J. Miķelsons и A. Ozola,
- за латвийското правителство, от E. Bārdiņš, J. Davidoviča, I. Hūna и K. Pommere, в качеството на представители,
- за германското правителство, от J. Möller, A. Hoesch и R. Kanitz, в качеството на представители,
- за испанското правителство, от M. J. Ruiz Sánchez, в качеството на представител,
- за нидерландското правителство, от M. K. Bulterman и A. M. de Ree, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от A. Bouchagiar, G. Braga da Cruz, I. Naglis и I. Rubene, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 14 юни 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалните запитвания се отнасят до тълкуването на член 107, параграф 1 и на член 108, параграф 3 ДФЕС, на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 [ДФЕС] към помощта de minimis (ОВ L 352, 2013 г., стр. 1) и на Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] (ОВ L 248, 2015 г., стр. 9).
- 2 Запитванията са отправени в рамките на два спора, водени съответно от „DOBELES HES“ SIA и „GM“ SIA (наричани по-нататък заедно „жалбоподателите в главните производства“) срещу Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (Комисия за регулиране на обществените услуги, Латвия) (наричана по-нататък „регулаторният орган“) по повод фиксираната от

страна на лицензираното електроразпределително предприятие прекалено ниска тарифа на цената за изкупуване на електроенергия за периода от 1 март 2006 г. до 30 ноември 2007 г. за DOBELES HES и за периода от 1 март 2006 г. до 30 септември 2008 г. за GM.

Правна уредба

Правото на Съюза

Договорът за присъединяване и Актът за присъединяване

- 3 На 16 април 2003 г. Република Латвия подписва Договора между Кралство Белгия, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Ирландия, Италианската република, Великото херцогство Люксембург, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Португалската република, Република Финландия, Кралство Швеция, Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия (държави — членки на Европейския съюз) и Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения, Словашката република относно присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения, Словашката република към Европейския съюз (ОВ L 236, 2003 г., стр. 17), който влиза в сила на 1 май 2004 г. (наричан по-нататък „Договорът за присъединяване“).
- 4 По силата на член 1, параграф 2 от Договора за присъединяване условията за приемане и промените в Учредителните договори на Европейския съюз са установени в Акта относно условията на присъединяването на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в Учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 236, 2003 г., стр. 33, наричан по-нататък „Актът за присъединяване“).
- 5 Член 22 от Акта за присъединяване, който съгласно другите разпоредби от него, е неразделна част от Договора, предвижда, че мерките, изброени в приложение IV, се прилагат съобразно условията, предвидени в това приложение.
- 6 Точка 3, параграф 1 от приложение IV към Акта за присъединяване гласи:

„Следните схеми на помощи и индивидуална помощ, влезли в сила в нова държава членка преди датата на присъединяване и които все още се прилагат след тази дата, се разглеждат към присъединяването като съществуваща помощ, по смисъла на член [108, параграф 1 ДФЕС]:

а) мерки за помощ, влезли в сила преди 10 декември 1994 г.;
- б) мерки за помощ, изброени в допълнението към това приложение;

в) мерки за помощ, които преди датата на присъединяване са били разглеждани от Държавния контролен орган на новата държава членка и за които е установено, че са съобразени с достиженията на правото на ЕС, и по отношение на които [Европейската комисия] не е възразила, с мотива, че съществуват сериозни съмнения за съответствието на мярката на общия пазар, в съответствие с процедурата, предвидена в параграф 2.

Всички мерки, които все още са в сила след датата на присъединяването, които представляват държавна помощ и които не изпълняват горните условия, се приемат за нова помощ към присъединяването за целите на прилагането на член [108, параграф 3 [ДФЕС]]“.

7 Точка 3, параграф 2 от приложение IV към Акта за присъединяване установява приложимата процедура, когато нова държава членка желае Комисията да разгледа дадена помощ в рамките на процедурата по параграф 1, буква в) от тази точка, като предвижда в този случай тя да поддържа редовен контакт с тази институция. Съгласно параграф 3 от посочената точка всяко решение, с което Комисията възразява срещу дадена мярка по смисъла на параграф 1, буква в) от същата точка, се разглежда като решение за започване на процедурата за официално разследване по смисъла на Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 година относно подробните правила за прилагането на член [108 ДФЕС] (ОВ L 83, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 41).

Регламент № 1407/2013

8 Член 3 от Регламент № 1407/2013 е озаглавен „Помощ de minimis“ и предвижда:

„1. Приема се, че мерките за помощ не отговарят на всички критерии по член 107, параграф 1 [ДФЕС] и следователно са освободени от изискването за уведомяване по член 108, параграф 3 [ДФЕС], ако изпълняват условията, посочени в настоящия регламент.

2. Общият размер на помощта de minimis, предоставяна във всяка държава членка на едно и също предприятие, не надхвърля 200 000 [евро] за период от три бюджетни години.

[...]“.

9 Член 5, параграф 2 от този регламент има следното съдържание:

„Помощта de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията“.

- 10 Член 7 от посочения регламент е озаглавен „Преходни разпоредби“ и предвижда в параграф 1:

„Регламентът се прилага за помощта, предоставена преди влизането му в сила, ако помощта изпълнява условията по този регламент. Всяка помощ, която не отговаря на тези условия, ще бъде преценявана от Комисията в съответствие с приложимите рамки, насоки, известия и уведомления“.

Регламент 2015/1589

- 11 Член 1 от Регламент (ЕС) 2015/1589 гласи:

„За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „помощ“ означава всяка мярка, изпълняваща всички критерии, определени в член 107, параграф 1 от ДФЕС;
- б) „съществуваща помощ“ означава:
- i) без да се засягат членове 144 и 172 от Акта [относно условията] за присъединяване на [Република] Австрия, [Република] Финландия и [Кралство] Швеция и [промените в Учредителните договори на Европейския съюз (ОВ С 241, 1994 г., стр. 21 и ОВ L 1, 1995 г., стр. 1)], точка 3 и допълнението към приложение IV към [Акта за присъединяване], точка 2 и точка 3, буква б) и допълнението към приложение V към Акта [относно условията] за присъединяване на [Република] България и Румъния [и промените в Учредителните договори на Европейския съюз (ОВ L 157, 2005 г., стр. 203)], и точка 2 и точка 3, буква б) и допълнението към приложение IV към Акта [относно условията] за присъединяване на [Република] Хърватия [и промените в Договора за Европейския съюз, Договора за функционирането на Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия (ОВ L 112, 2012 г., стр. 21)], всяка помощ, която съществува в съответната държава членка преди влизането в сила на [Договора за функционирането на ЕС], т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били въведени в действие преди и продължават да се прилагат след влизането в сила на [Договора за функционирането на ЕС] в съответната държава членка;
 - ii) разрешена помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били разрешени от Комисията или от Съвета [на Европейския съюз];
 - iii) помощ, за която се счита, че е била разрешена съгласно член 4, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 659/1999 или член 4, параграф 6 от настоящия регламент или преди Регламент (ЕО) № 659/1999, но в съответствие с настоящата процедура;
 - iv) помощ, която се счита за съществуваща съгласно член 17 от настоящия регламент;
 - v) помощ, която се счита за съществуваща помощ поради това, че може да се установи, че в момента на въвеждането ѝ в действие не е представлявала помощ и впоследствие е станала помощ поради еволюцията на вътрешния пазар и без да е била изменяна от държавата членка. Когато определени мерки са станали помощ след либерализирането на дадена дейност от правото на Съюза, такива мерки не се считат за съществуваща помощ след датата, определена за либерализиране;
- в) „нова помощ“ означава всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ;

[...]“.

- 12 Член 2 от този регламент е озаглавен „Уведомяване за нова помощ“ и има следното съдържание:

„1. Освен когато е предвидено друго в нормативните актове, приети съгласно член 109 от ДФЕС или други релевантни разпоредби от него, за всички планове за предоставяне на нова помощ се отправя уведомление до Комисията в подходящ срок от съответните държави членки. Комисията незабавно информира съответната държава членка за получаването на уведомление.

2. В уведомлението си съответната държава членка предоставя цялата необходима информация, за да се даде възможност на Комисията да вземе решение съгласно членове 4 и 9 [...]“.

- 13 Член 3 от посочения регламент е озаглавен „Отлагателна клауза“ и предвижда:

„Помощ, за която се отправя уведомление съгласно член 2, параграф 1, не се въвежда в действие преди Комисията да вземе или да се счита, че е взела решение за разрешаването на такава помощ“.

- 14 Член 17 от същия регламент е озаглавен „Давностни срокове за възстановяване на помощта“ и гласи:

„1. Правомощията на Комисията за възстановяване на помощ са предмет на давностен срок от десет години.

2. Давностният срок започва да тече в деня, в който неправомерната помощ е предоставена на бенефициера, било като индивидуална помощ или като помощ по схема за помощ. Всяко действие, предприето от Комисията или от дадена държава членка, която действа по искане на Комисията, по отношение на неправомерната помощ, прекъсва давностния срок. От всяко прекъсване тече нов срок. Давностният срок спира да тече, докато решението на Комисията е предмет на производство, висящо пред Съда на Европейския съюз.

3. Всяка помощ, по отношение на която давностният срок е изтекъл, се счита за съществуваща помощ“.

Латвийското право

- 15 Член 40, параграф 1 от *Energētikas likums* (Закон за енергетиката) от 3 септември 1998 г. (*Latvijas Vēstnesis*, 1998 г., бр. 273), в редакцията му, която е в сила в периода от 1 юни 2001 г. до 7 юни 2005 г. (*Latvijas Vēstnesis*, 2001, бр. 83), гласи:

„Лицензираното електроразпределително предприятие изкупува от малките водоелектрически централи, които са разположени в района, за който е лицензирано, чийто капацитет не надвишава два мегавата, при условие че експлоатацията на тези централи и на тяхното оборудване е започнала преди 1 януари 2003 г., излишъка от произведената от тях електроенергия, след задоволяване на собствените им потребности и в съответствие с националните параметри за качество на електроенергията, в продължение на осем години, считано от началото на експлоатацията на съответната електроцентрала, на цена,

съответстваща на двойния размер на средната тарифа за продажба на електроенергията. Изкупната цена се определя впоследствие от регулаторния орган“.

- 16 Член 30, параграф 1 от *Elektroenerģijas tirgus likums* (Закон за пазара на електроенергия) от 5 май 2005 г. (*Latvijas Vēstnesis*, 2005 г., бр. 82), в редакцията му, действаща в периода от 8 юни 2005 г. до 31 декември 2014 г., гласи:

„Производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, които са започнали да осъществяват дейността си преди влизането в сила на настоящия закон, продават електроенергията на публичния оператор съобразно условията за режима на работа, в срокове за доставка и на цени, които са били приложими по отношение на тях към момента на влизане в сила на настоящия закон“.

- 17 Член 30, параграф 3 от този закон, в редакцията му, която е в сила в периода от 8 юни 2005 г. до 14 май 2008 г., предвижда:

„Публичният оператор води отделни регистри за обема и стойността на закупената електроенергия в съответствие с условията по параграфи 1 и 2 от настоящата разпоредба. Разходите за това изкупуване се понасят от всички латвийски крайни потребители на електроенергия, пропорционално на потреблението им, когато част от електроенергията, произведена от възобновяеми източници, е изкупена от публичния оператор или когато понесените от него разходи са компенсирани“.

- 18 Член 29, параграф 1 от *Likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem“* (Закон за органите за регулиране на обществените услуги) от 19 октомври 2000 г. (*Latvijas Vēstnesis*, 2000 г., бр. 394) гласи:

„Функционирането на регулаторния орган се финансира от приходи от начисляваната държавна такса за регулирането на обществените услуги (наричана по-нататък „държавната такса“) и от плащания за предвидените в други законови и подзаконови разпоредби услуги, предоставяни от регулаторния орган“.

- 19 Член 30 от този закон предвижда:

„1. За да се гарантира регулирането на обществените услуги, всички доставчици на обществени услуги в регулираните сектори плащат държавната такса.

2. Държавната такса в регулираните сектори се внася в държавния бюджет и се кредитира по сметката на регулаторния орган към държавната хазна. Държавната такса, плащана в регулираните сектори, е предназначена само да гарантира функционирането на този орган“.

Споровете в главните производства и преюдициалните въпроси

- 20 Жалбоподателите в главните производства експлоатират водноелектрически централи и произвеждат по този начин електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

- 21 До 7 юни 2005 г. член 40, параграф 1 от Закона за енергетиката предвижда, че при определени условия производителите на електроенергия имат право да продават излишъка от произведената от тях електроенергия на лицензираното електроразпределително предприятие на цена, равняваща се на двойния размер на средната тарифа за продажба на електроенергията.
- 22 Тази разпоредба се прилага за жалбоподателите в главните производства.
- 23 Средната тарифа за електроенергията се определя от регулаторния орган, който е независим публичноправен орган, създаден със Закона за органите за регулиране на обществените услуги. Този регулаторен орган има собствена правосубектност, действа самостоятелно и управлява свой собствен бюджет, който се одобрява със закон.
- 24 Законът за пазара на електроенергия, в редакцията му в сила от 8 юни 2005 г., изменя реда, който се прилага за продажбата от производителите на електроенергия на излишъка от произведената електроенергия по увеличена тарифа. Член 30, параграф 1 от този закон обаче предвижда, че производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, които към тази дата вече са започнали дейността си, продължават да се ползват от предишните условия, по-специално относно цените.
- 25 Регулаторният орган тълкува тази разпоредба в смисъл, че като последица от нея за тези производители средната тарифа за продажба на електроенергия се замразява на стойността ѝ в сила на 7 юни 2005 г. и поради това преустановява актуализирането на тази тарифа. Ето защо от 8 юни 2005 г., жалбоподателите в главните производства продават излишъка от произведената от тях електроенергия на цена, съответстваща на двойния размер на действащата тогава средна тарифа за продажба на електроенергия, тъй като от тази дата регулаторният орган вече не е актуализирал тази тарифа.
- 26 С решение от 20 януари 2010 г. *Latvijas Republikas Satversmes tiesa* (Конституционен съд, Латвия) обаче приема, че терминът „цена“, използван в член 30, параграф 1 от Закона за пазара на електроенергия, трябва да се разбира като механизъм за определяне на цените, а не като фиксирана цена, и че е неправилно тълкуването, че след влизането в сила на Закона за пазара на електроенергия регулаторният орган вече не е компетентен да определя средната тарифа за продажба на електроенергията.
- 27 Жалбоподателите в главните производства искат регулаторният орган да заплати „обезщетение“ за претърпените загуби поради обстоятелството, че от 8 юни 2005 г. съответната тарифа не е определяна. Твърдяната вреда съответства на разликата между цената, платена на жалбоподателите в главните производства от обществения оператор, и цената, на която последният е трябвало да закупи електроенергията от тях, ако средната тарифа за продажба на електроенергия е била правилно определена в периода от 1 март 2006 г. до 30 ноември 2007 г., що се отнася до DOBELES HES, и в периода от 1 март 2006 г. до 30 септември 2008 г., що се отнася до GM.
- 28 Тъй като регулаторният орган отказва да им изплати съответните суми, през 2011 г. жалбоподателите в главните производства сезират административния съд. С решения от 31 май 2019 г. и 10 юли 2019 г. *Administratīvā apgabaltiesa* (Окръжен административен съд, Латвия) уважава частично исканията на DOBELES HES и GM и разпорежда на регулаторния орган да им изплати съответно сумата от 3 406,63 евро и 662,26 евро. Тъй като обаче счита, че става въпрос за плащане на държавни помощи, *Administratīvā apgabaltiesa*

tiesa (Окръжен административен съд) поставя плащането на тези суми под условието Комисията да е взела решение за разрешаване на тези помощи или да се счита, че е взела такова решение. В хода на производството посоченият съд всъщност е поискал становище на Комисията относно прилагането на членове 107 и 108 ДФЕС, което е предоставено в този смисъл на 12 декември 2018 г.

29 Регулаторният орган подава касационна жалба срещу посочените решения пред запитващата юрисдикция. При тези обстоятелства Augstākā tiesa (Senāts) (Върховен съд, Латвия) решава да спре главните производства и да постави на Съда следните преюдициални въпроси, които са еднакво формулирани по двете дела:

- „1) Трябва ли да се счита, че наложеното на публичния оператор задължение да изкупува електроенергия на цена, по-висока от пазарната, от производители, които използват възобновяеми енергийни източници за производството на електроенергия, възползвайки се от предвиденото за крайния потребител задължение да плаща пропорционално на потреблението си, съставлява намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 [ДФЕС]?
- 2) Следва ли понятието „либерализиране на пазара на електроенергия“ да се тълкува в смисъл, че може да се счита, че либерализирането вече се е осъществило, когато са налице определени елементи на свободна търговия, като например договори, сключени от публичен оператор с доставчици от други държави членки? Може ли да се счита, че либерализирането на пазара на електроенергия започва в момента, когато законодателството предостави на част от потребителите на електроенергия (например на потребителите на електроенергия, свързани към електропреносната мрежа, или на небитовите потребители на електроенергия, свързани към разпределителната мрежа) правото да сменят доставчика на електроенергия? Какво влияние оказва развитието на регулирането на пазара на електроенергия в Латвия — и по-специално положението отпреди 2007 г. — върху преценката на помощта, отпусната на производителите на електроенергия, в светлината на член 107, параграф 1 [ДФЕС] (за целите на отговора на първия въпрос)?
- 3) Ако отговорите на първия и втория въпрос са в смисъл, че помощта, отпусната на производителите на електроенергия, не съставлява държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 [ДФЕС], дали фактът, че жалбоподателят в момента действа на либерализиран пазар на електроенергия и че изплащането на обезщетение за вреди понастоящем му предоставя предимство спрямо други оператори на съответния пазар, означава, че обезщетението за вредите трябва да се разглежда като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 [ДФЕС]?
- 4) Ако отговорите на първия и втория въпрос са в смисъл, че помощта, отпусната на производителите на електроенергия, е държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 [ДФЕС], следва ли в контекста на предвидения в посочената разпоредба контрол над държавните помощи да се счита, че претенцията на жалбоподателя да бъде обезщетен за вредите, претърпени поради непълното упражняване на законното му право да получи плащане в по-голям размер за произведената електроенергия, трябва да се приравни на искане за отпускане на нова държавна помощ, или пък такава претенция представлява искане за изплащане на неполучената по-рано част от държавна помощ?

- 5) Ако на четвъртия преюдициален въпрос се отговори в смисъл, че претенцията на жалбоподателя трябва да се разглежда — в контекста на миналите обстоятелства — като искане за изплащане на неполучената по-рано част от държавна помощ, следва ли от член 107, параграф 1 [ДФЕС], че към днешна дата с оглед на произнасянето относно изплащането на посочената държавна помощ трябва да се анализира настоящото състояние на пазара и да се има предвид действащата правна уредба (включително съществуващите понастоящем ограничения с цел избягване на свръхкомпенсацията)?
- 6) За целите на тълкуването на член 107, параграф 1 [ДФЕС] релевантно ли е обстоятелството, че за разлика от водноелектрическите централи вятърните електроцентрали в миналото са получавали помощ в пълен размер?
- 7) За целите на тълкуването на член 107, параграф 1 [ДФЕС] релевантно ли е обстоятелството, че само част от водноелектрическите централи, които не са получили помощ в пълен размер, понастоящем ще получат обезщетение?
- 8) Трябва ли член 3, параграф 2 и член 7, параграф 1 от [Регламент № 1407/2013] да се тълкуват в смисъл, че тъй като размерът на спорната понастоящем помощ не надхвърля прага на помощта *de minimis*, следва да се счита, че за посочената помощ са приложими критериите, предвидени за помощта *de minimis*? Трябва ли член 5, параграф 2 от този регламент да се тълкува в смисъл, че предвид условията за избягване на свръхкомпенсацията, предвидени в Решение № SA.43140 на Комисията [от 24 април 2017 г. — Помощ за енергията от възобновяеми източници и за комбинираното производство в Латвия (NN/2015) (JO 2017, С 176, р. 2)], в настоящия случай разглеждането на обезщетението за претърпените вреди като помощ *de minimis* може да доведе до недопустимо кумулиране?
- 9) Ако в настоящия случай се приеме, че е била отпусната/изплатена държавна помощ, трябва ли член 1, букви б) и в) от Регламент [2015/1589] да се тълкува в смисъл, че обстоятелства като разглежданите по настоящото дело съответстват на нова държавна помощ, а не на съществуваща държавна помощ?
- 10) При утвърдителен отговор на деветия преюдициален въпрос и за целите на преценката за това дали положението на жалбоподателя може да се приравни на получаването на помощ, която се счита за съществуваща по смисъла на член 1, буква б), точка iv) от Регламент 2015/1589, трябва ли да се има предвид само датата, на която действително е извършено изплащането на помощта, като начален момент на давностния срок по смисъла на член 17, параграф 2 от този регламент?
- 11) Ако се приеме, че е била отпусната/изплатена държавна помощ, трябва ли член 108, параграф 3 [ДФЕС] и член 2, параграф 1 и член 3 от Регламент 2015/1589 да се тълкуват в смисъл, че процедура за уведомяване за държавна помощ като разглежданата по настоящото дело се счита за подходяща, когато националният съд е уважил претенцията за обезщетение за вреди, при условие че е получено решение на Комисията за разрешаване на помощта, и е задължил Министерството на икономиката да представи пред Комисията в двумесечен срок от постановяването на съдебното решение съответното уведомление за наличие на помощ за търговската дейност?

- 12) За целите на тълкуването на член 107, параграф 1 [ДФЕС] релевантно ли е обстоятелството, че обезщетението за вреди се търси от публичноправен орган (Комисията за регулиране), който никога не е бил задължен да покрива такива разходи и чийто бюджет се формира от държавните такси, заплащани от доставчиците на обществени услуги в регулираните сектори и предназначени изключително да осигурят функционирането на регулаторния орган?
- 13) Съвместим ли е режим за обезщетяване като спорния в настоящото производство с принципите от правото на Съюза, приложими към регулираните сектори, и по-специално с член 12 и съображение 30 от Директива 2002/20/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно разрешението на електронните съобщителни мрежи и услуги [(„Директива за разрешение“) (ОВ L 108, 2002 г., стр. 21; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 35, стр. 183)], изменена с Директива 2009/140/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година [(ОВ L 337, 2009 г., стр. 37)]?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 30 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, която задължава лицензираното електроразпределително предприятие да изкупува произведената от възобновяеми енергийни източници електроенергия на цена, по-висока от пазарната, и която предвижда, че произтичащите от това допълнителни разходи се финансират чрез задължителна такса, плащана от крайните потребители, представлява намеса „чрез ресурси на държава[та]“ по смисъла на тази разпоредба.
- 31 Следва да се припомни, че квалифицирането на мярка като „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС предполага да са изпълнени четири условия, а именно: да е налице намеса на държавата или „чрез ресурси на държава[та]“, тази намеса да е в състояние да засегне търговията между държавите членки, намесата да предоставя селективно предимство на своя получател и да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията (решение от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др., C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 32 Първият преюдициален въпрос се отнася само до първото от тези условия. В това отношение следва да се отбележи, че съгласно постоянната съдебна практика дадена мярка може да бъде квалифицирана като намеса на държавата или като помощ, предоставена „чрез ресурси на държава[та]“, ако, от една страна, мярката е предоставена пряко или непряко чрез тези ресурси, и от друга страна, отговорността за мярката се носи от държава членка (вж. в този смисъл решение от 2 март 2021 г., Комисия/Италия и др. C-425/19 P, EU:C:2021:154, т. 58 и цитираната съдебна практика).
- 33 Що се отнася, на първо място, до условието относно носенето на отговорност от държава членка, се налага изводът, че разглежданият в главните производства механизъм за компенсация е въведен по законодателен ред и следователно отговорността за него се

носи от съответната държава членка (вж. в този смисъл решения от 19 декември 2013 г., *Vent de colère!*, C-262/12, EU:C:2013:851, т. 18, и от 28 март 2019 г., Германия/Комисия, C-405/16 P, EU:C:2019:268, т. 50).

- 34 Що се отнася, на второ място, до условието предимството да е предоставено „чрез ресурси на държава[та]“, за което именно се отнася въпросът на запитващата юрисдикция, Съдът е постановил, че сумите, произтичащи от надбавката върху цената, наложена от държавата на купувачите на електроенергия, са сходни на такса, с която се облага електроенергията и произхождат от „ресурси на държава членка“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС (вж. в този смисъл решение от 17 юли 2008 г., *Essent Netwerk Noord* и др., C-206/06, EU:C:2008:413, т. 47 и 66).
- 35 Ето защо средствата трябва да се считат за „ресурси на държава[та]“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, ако произтичат от въведени от законодателството на съответната държава членка задължителни вноски и се управляват и разпределят в съответствие с това законодателство (вж. в този смисъл решение от 19 декември 2013 г., *Vent de colère!*, C-262/12, EU:C:2013:851, т. 25). Следователно е без значение, че механизмът на финансиране не попада *strictu sensu* в категорията на установените в националното право удържки с данъчен характер (решение от 16 септември 2021 г., *FVE Holýšov I* и др., C-850/19 P, EU:C:2021:740, т. 46 и цитираната съдебна практика).
- 36 За сметка на това, както отбелязва генералният адвокат в точка 36 от заключението си, фактът, че финансовата тежест на таксата фактически се понася от определена категория лица, не е достатъчен, за да се установи, че получените от тази такса средства имат характер на „ресурси на държава[та]“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС. Освен това посочената такса трябва да е задължителна по силата на националното право.
- 37 Така Съдът е постановил, че не е достатъчно операторите на мрежи да прехвърлят в продажната цена на електроенергията на крайните си клиенти допълнителните разходи, породени от задължението им да изкупуват произведената от възобновяеми енергийни източници електроенергия по определените в закона тарифи, тъй като тази компенсация произтича само от практика, а не от законово задължение (вж. в този смисъл решение от 28 март 2019 г., Германия/Комисия, C-405/16 P, EU:C:2019:268, т. 70 и 71).
- 38 От гореизложеното следва, че средствата, събирани чрез данък или чрез други задължителни такси по силата на националното законодателство и управлявани и разпределяни в съответствие с това законодателство, представляват „ресурси на държава[та]“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 39 Както обаче подчертава генералният адвокат в точка 49 от своето заключение, посоченият в предходната точка от настоящото решение критерий не е единственият, чрез който може да се установят „ресурси на държава[та]“ по смисъла на тази разпоредба. Фактът, че сумите остават непрекъснато под публичен контрол и следователно на разположение на компетентните национални органи, е достатъчен, за да бъдат квалифицирани като държавни ресурси (решения от 16 май 2002 г., Франция/Комисия, C-482/99, EU:C:2002:294, т. 37, и от 21 октомври 2020 г., *Eco TLC*, C-556/19, EU:C:220:844, т. 36).
- 40 В случая от актовете за преюдициално запитване е видно, че допълнителните разходи, които представлява за лицензираното разпределително предприятие закупуването на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, на цена,

съответстваща на двойния размер на средната тарифа за продажба на електроенергията, се финансират по силата на съответното латвийско законодателство от задължителна такса, плащана от всички крайни потребители пропорционално на тяхното потребление.

- 41 Освен това съгласно предоставените на Съда данни, по-специално от латвийското правителство в съдебното заседание, средствата от тази такса се събират, управляват и разпределят от дружество, което е изцяло собственост на съответната държава членка, и не могат да се разходват за други цели освен за предвидените в закона, а именно компенсирането на допълнителните разходи, посочени в предходната точка. Ето защо тези средства остават непрекъснато под публичен контрол.
- 42 От това следва, че освен ако не се установи друго при проверките, които следва да извърши запитващата юрисдикция, средствата, чрез които съгласно съответното латвийско законодателство се предоставя тарифно предимство на производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, са „ресурси на държава[та]“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС с оглед на двата алтернативни критерия за това понятие, припомнени в точки 38 и 39 от настоящото решение.
- 43 С оглед на изложените по-горе съображения на първия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, която задължава лицензираното електроразпределително предприятие да изкупува електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, на цена, по-висока от пазарната, и която предвижда, че произтичащите от това допълнителни разходи се финансират чрез задължителна такса, плащана от крайните потребители, или която предвижда, че средствата за финансиране на тези допълнителни разходи остават непрекъснато под публичен контрол, представлява намеса „чрез ресурси на държава[та]“ по смисъла на тази разпоредба.

По втория въпрос

- 44 С втория си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че квалификацията на дадено предимство като „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба зависи от условието съответният пазар да е бил предварително напълно либерализиран и в тази хипотеза кои са обстоятелствата, позволяващи да се определи моментът на либерализирането на пазара на електроенергия в Латвия.
- 45 Според латвийското правителство този въпрос трябва да се обяви за недопустим, тъй като не може да има значение за разрешаването на споровете в главните производства. Всъщност сумите, претендирани от жалбоподателите в главните производства, отговаряли на критериите за държавна помощ, независимо от момента на либерализирането на пазара на електроенергия.
- 46 В това отношение следва да се припомни, че само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на норма от

правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решения от 16 юни 2015 г., *Gauweiler и др.*, C-62/14, EU:C:2015:400, т. 24, и от 7 февруари 2018 г., *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, т. 31).

- 47 Оттук следва, че въпросите относно правото на Съюза се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция запитване само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решения от 16 юни 2015 г., *Gauweiler и др.*, C-62/14, EU:C:2015:400, т. 25, и от 7 февруари 2018 г., *American Express*, C-304/16, EU:C:2018:66, т. 32).
- 48 В случая вторият преюдициален въпрос се отнася до понятието „държавна помощ“ по смисъла на член 107 ДФЕС и следователно се ползва от презумпцията за релевантност, припомнена в предходната точка от настоящото решение.
- 49 Тази презумпция за релевантност не може да бъде оборена в случая. Всъщност е безспорно, че споровете в главните производства се отнасят до квалифицирането като помощ на тарифното предимство, предоставено на производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници съгласно съответното латвийско законодателство. Както обаче изтъква Комисията в становището си, липсата на либерализиране на пазара на електроенергия би могла да окаже въздействие върху припомнените в точка 31 от настоящото решение условия за това квалифициране — съответната намеса да е в състояние да засегне търговията между държавите членки и да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията.
- 50 От това следва, че повдигнатото от латвийското правителство възражение за недопустимост трябва да се отхвърли.
- 51 Що се отнася до въздействието на либерализирането на съответния пазар върху преценката дали е налице помощ, важно е да се припомни, че държавна помощ може да засяга търговията между държавите членки и да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията дори когато съответният пазар е само частично отворен за конкуренция. Достатъчно е в момента на въвеждане в действие на мярка за помощ да е налице положение на действителна конкуренция на съответния пазар, за да може намеса на държавата или чрез ресурси на държавата да засегне търговията между държавите членки и да наруши или да заплашва да наруши конкуренцията (решение от 23 януари 2019 г., *Fallimento Traghetti del Mediterraneo*, C-387/17, EU:C:2019:51, т. 39 и 40).
- 52 От това следва, че предимство, предоставено на определени предприятия, може да засегне търговията между държавите членки и да наруши конкуренцията дори преди пълното либерализиране на този пазар (вж. в този смисъл решение от 10 юни 2010 г., *Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA*, C-140/09, EU:C:2010:335, т. 49).

- 53 Следователно моментът на пълното либерализиране на пазара на електроенергия в Латвия не е релевантен, за да се прецени дали помощта, която предоставя общественият оператор в тази държава членка, като закупува електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, на цена, по-висока от пазарната, трябва да се квалифицира като държавна помощ.
- 54 С оглед на изложените съображения на втория преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че квалификацията на дадено предимство като „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба не зависи от условието съответният пазар да е бил предварително напълно либерализиран.

По третия въпрос

- 55 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако предимството, предоставено по силата на релевантната латвийска правна уредба на производителите на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, не представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, плащането на претендираните от жалбоподателите в главните производства суми би могло обаче да представлява плащане на „помощи“ по смисъла на тази разпоредба.
- 56 Предварително следва да се припомни, че в рамките на производството, въведено с член 267 ДФЕС, Съдът не е компетентен да преценява обстоятелствата в главното производство или да прилага спрямо национални мерки или положения нормите на Съюза, които е разтълкувал, тъй като по тези въпроси компетентна е само националната юрисдикция (решение от 10 юни 2010 г., *Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA/Presidenza del Consiglio dei Ministri*, C-140/09, EU:C:2010:335, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 57 От това следва, че в случая Съдът по-специално не е компетентен да установи дали разглежданите в главните производства суми представляват държавни помощи.
- 58 Съдът обаче е компетентен да предостави на запитващата юрисдикция всички насоки за тълкуване на правото на Съюза, които могат да ѝ позволят да прецени съответствието на национална мярка с това право, за да се произнесе по делото, с което е сезирана. По-конкретно в областта на държавните помощи той може да даде на запитващата юрисдикция насоки за тълкуване, които да ѝ позволят да определи дали дадена национална мярка може да бъде квалифицирана като „държавна помощ“ по смисъла на правото на Съюза (решение от 10 юни 2010 г., *Fallimento Traghetti del Mediterraneo SpA*, C-140/09, EU:C:2010:335, т. 24 и цитираната съдебна практика).
- 59 В това отношение следва да се припомни, че държавните помощи, представляващи мерки на държавен орган, които поставят в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки, имат коренно различно правно естество от обезщетението, което националните органи евентуално са осъдени да заплатят на частни лица, за да поправят вредите, които са им причинили. Също така обезщетението за вреди не представлява държавна помощ по смисъла на правото на Съюза (вж. в този смисъл решение от 27 септември 1988 г., *Asteris и др.*, 106/87—120/87, EU:C:1988:457, т. 23 и 24).

- 60 Както обаче отбелязва генералният адвокат в точки 69 и 70 от заключението си, за да се установи дали дадени суми представляват „държавни помощи“ е без значение дали исквете за изплащането им са квалифицирани съгласно националното право като „искове за поправяне на вреди“ или като „искове за обезщетение“.
- 61 В случая от предоставените от запитващата юрисдикция данни е видно, че жалбите, подадени до латвийския административен съд от жалбоподателите в главните производства срещу регулаторния орган, имат за цел изплащането на суми, които според тях им се дължат на основание член 40, параграф 1 от Закона за енергетиката и на които считат, че са продължили да имат право след 2005 г. по силата на член 30, параграф 1 от Закона за пазара на електроенергия. Всъщност с решение от 20 януари 2010 г. Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд) приема, че в резултат на грешка при тълкуването на член 30, параграф 1, считано от 8 юни 2005 г., регулаторният орган неправилно не е актуализирал цената за изкупуване на електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници.
- 62 От предоставените обяснения от запитващата юрисдикция обаче не е видно, че разглежданите в главните производства суми имат характер на „обезщетение“ по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 59 от настоящото решение. Всъщност жалбоподателите в главните производства не искат обезщетение за вреди, различни от състоящите се в неизплащането в пълен размер на предимството, на което считат, че имат право съгласно съответното латвийско законодателство между 2006 г. и 2008 г. Положението обаче щеше да е различно, ако жалбите в главните производства имаха за предмет обезщетение за вреди, настъпили вследствие на това неизплащане.
- 63 От това следва, че разглежданите в главните производства суми са от същото естество като вече получените от жалбоподателите в главните производства между 2006 г. и 2008 г. съгласно посоченото законодателство, чийто размер жалбоподателите само искат да се коригира.
- 64 При тези условия квалифицирането като „държавни помощи“ на суми като претендираните от жалбоподателите в главните производства на основание на релевантната латвийска правна уредба зависи от това дали предимството, предоставено по силата на посочената правна уредба на производителите на електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, само по себе си представлява държавна помощ.
- 65 С оглед на изложените по-горе съображения на третия въпрос следва да се отговори, че член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че когато национална правна уредба въвежда „държавна помощ“ по смисъла на посочената разпоредба, плащането на претендирана по съдебен ред сума съгласно тази правна уредба също представлява такава помощ.

По четвъртия въпрос

- 66 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако тарифното предимство, предоставено на предприятията — производители на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, представлява „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба,

исканията на жалбоподателите в главните производства би трябвало да се разглеждат като искания за изплащане на неполучената част от тази държавна помощ или като искания за предоставяне на различна държавна помощ от сезирания съд.

- 67 В това отношение от точки 61—63 от настоящото решение следва, че исканията на жалбоподателите в главните производства имат за цел да се получи плащане на част от тарифното предимство, предоставено на производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, което те считат, че им се дължи съгласно действащото между 2006 г. и 2008 г. латвийско законодателство.
- 68 Следователно, ако това тарифно предимство представлява „държавна помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, исканията на жалбоподателите в главните производства съответстват на искане за изплащане на част от тази държавна помощ.
- 69 Според Комисията обаче сумите, присъдени от националния съд на жалбоподателите в главните производства, представляват държавни помощи, различни от установеното със съответната латвийска правна уредба тарифно предимство.
- 70 В подкрепа на тезата си Комисията поддържа най-напред, че правното основание за „държавните помощи“, предоставени на жалбоподателите в главните производства с решенията на Administratīvā argabaltiesa (Окръжен административен съд), не е Законът за енергетиката, а самите решения на тази юрисдикция.
- 71 Следва обаче да се констатира, че в тези решения посочената юрисдикция е присъдила поисканите от жалбоподателите в главните производства суми, като изрично е приложила Закона за пазара на електроенергия съобразно тълкуването му от Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Конституционен съд).
- 72 По-нататък, като се позовава на точка 17 от решение от 8 декември 2011 г., France Télécom/Комисия (C-81/10 P, EU:C:2011:811), Комисията счита най-общо, че от гледна точка на правото на Съюза е без значение дали дадена държавна помощ е предоставена от юрисдикция или от друг, по-специално административен орган. Мерките за държавна помощ се определяли обективно в зависимост от техните последици, а не според техните причини или цели. Ако обаче дадена държавна помощ не може да бъде предоставена от национална юрисдикция, понятието „държавна помощ“ не би било определено „обективно“ в зависимост от последиците на съответната мярка, а „субективно“ според публичния орган, който я е приел.
- 73 Съдебната практика, цитирана в предходната точка от настоящото решение, съгласно която „държавните помощи“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС се характеризират в зависимост от последиците си, а не според целите си, обаче не означава, че дадена държавна помощ е определена изчерпателно в зависимост от своите последици, като се изключи всеки друг критерий. Всъщност дадена държавна помощ се определя и в зависимост от естеството си, дори само защото е предоставена „чрез ресурси на държава[та]“, както изрично предвижда член 107, параграф 1 ДФЕС. Следователно цитираната от Комисията съдебна практика няма придавания ѝ от тази институция обхват. От нея по-специално не може да се направи никакъв извод относно възможността национална юрисдикция да предостави държавна помощ.

- 74 На последно място, Комисията се позовава на решение от 4 март 2020 г., *Vuonotourist/Комисия* (C-586/18 P, EU:C:2020:152), в което Съдът постановил, че със съдебно решение на *Consiglio di Stato* (Държавен съвет, Италия) Италианската република е предоставила на доставчик на автобусни транспортни услуги държавна помощ, състояща се в компенсация за задълженията му за обществена услуга.
- 75 Следва обаче да се отбележи, че както е видно от точка 97 от посоченото решение, в него Съдът само е посочил, че по разглежданата мярка за помощ „има решение, постановено от *Consiglio di Stato* (Държавен съвет)“. Макар обаче националният съд да може евентуално да постанови решение, от което следва, че съгласно националното право една от страните трябва да получи сума, представляваща държавна помощ, това изобщо не означава, че в този случай самият той предоставя тази помощ. Поради силата на пресъдено нещо последицата от такова съдебно решение е само задължаването на другата страна, обикновено компетентният административен орган, да изплати посочената помощ. Ето защо по делото, по което е постановено решение от 4 март 2020 г., *Vuonotourist/Комисия* (C-586/18 P, EU:C:2020:152), компенсацията за задълженията за обществена услуга е предвидена в решение на италианските органи, както следва от точка 17 от това решение.
- 76 Във всички случаи въвеждането на държавна помощ само по себе си не може да произтича от съдебно решение. Всъщност за въвеждането на държавна помощ е необходима преценка за целесъобразност, която не е задача на съда.
- 77 Следва обаче да се добави, че прилагането на разпоредбите на Съюза в областта на държавните помощи се основава на задължението за лоялно сътрудничество между националните юрисдикции, от една страна, и Комисията и юрисдикциите на Съюза, от друга, като в рамките на това сътрудничество всички те действат в съответствие с възложените им в Договора за функционирането на ЕС задачи. Както следва от член 4, параграф 3 ДЕС, в рамките на това сътрудничество националните юрисдикции трябва да вземат всички общи или специални мерки, които да гарантират изпълнението на произтичащите от правото на Съюза задължения, и да се въздържат да приемат мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Договора (решение от 21 ноември 2013 г., *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, EU:C:2013:755, т. 41).
- 78 Следователно, макар разглежданата национална правна уредба да въвежда представляващо държавна помощ предимство в полза на производителите на електроенергия от възобновяеми енергийни източници сумите, присъдени на жалбоподателите в главните производства по делата, по които са постановени решенията на *Administratīvā apgabaltiesa* (Окръжен административен съд), при всички положения не могат да се разглеждат като представляващи различни от това предимство държавни помощи.
- 79 Ето защо на четвъртия въпрос следва да се отговори, че член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че когато национална правна уредба, въвеждаща законоустановено право на плащане в по-голям размер за електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, представлява „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба, исканията по съдебен ред за ползването на това право в пълна степен трябва да се разглеждат като искания за изплащане на неполучената част от тази държавна помощ, а не като искания за предоставяне на различна държавна помощ от сезирания съд.

По петия въпрос

- 80 С петия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако разглежданите в главните производства искания трябва да се разглеждат като искания за изплащане на неполучената част от държавна помощ, при това плащане трябва да вземе предвид положението на пазара на електроенергия и състоянието на действащото законодателство към момента на извършването му, включително съществуващите ограничения в областта на свръхкомпенсацията.
- 81 Съгласно постоянната съдебна практика, отправеният до Съда преюдициален въпрос трябва да се отнася до тълкуване на правото на Съюза, което е обективно необходимо за акта, който трябва да бъде постановен от националната юрисдикция (вж. в този смисъл определение на председателя на Съда от 7 септември 2016 г., Великова, С-228/15, непубликувано, ЕУ:С:2016:641, т. 35 и цитираната съдебна практика)
- 82 Следва да се отбележи, че обстоятелствата, посочени в петия преюдициален въпрос, се отнасят по същество до преценката на съвместимостта на разглежданите в главните производства мерки с вътрешния пазар, в случай че тези мерки трябва да се квалифицират като държавни помощи. Съгласно постоянната съдебна практика обаче преценката на съвместимостта на държавни помощи или схема за помощи с вътрешния пазар е от изключителната компетентност на Комисията, която действа под контрола на съда на Съюза (решения от 23 март 2006 г., Enirisorse, С-237/04, ЕУ:С:2006:197, т. 23, и от 27 януари 2022 г., Fondul Proprietatea, С-179/20, ЕУ:С:2022:58, т. 83 и цитираната съдебна практика). Следователно този въпрос явно не е от полза за разрешаването на споровете в главните производства.
- 83 От изложеното следва, че петият въпрос е недопустим.

По шестия и седмия въпрос

- 84 С шестия и седмия си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи, от една страна, дали фактът, че вятърните електроцентрали, за разлика от водноелектрическите централи, са се ползвали в миналото от помощ в пълен размер и дали, от друга страна, фактът, че само част от производителите на електроенергия от водноелектрически централи са обезщетени, са релевантни за тълкуването на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 85 Следва да се припомни, че необходимостта да се даде тълкуване на правото на Съюза, което да е от полза за националния съд, изисква последният да определи фактическия и правен контекст, в който се вписват поставените от него въпроси, или най-малкото да обясни фактическите хипотези, на които те се основават. Всъщност в рамките на производство по член 267 ДФЕС Съдът е оправомощен единствено да се произнася по тълкуването на дадена разпоредба на Съюза с оглед на фактите, които са му посочени от националната юрисдикция (решение от 26 октомври 2017 г., Българска енергийна борса, С-347/16, ЕУ:С:2017:816, т. 56 и цитираната съдебна практика).

- 86 Съгласно практиката на Съда изискването за прецизност важи особено в областта на конкуренцията, която се характеризира със сложни фактически и правни положения (решение от 26 октомври 2017 г., Българска енергийна борса, C-347/16, EU:C:2017:816, т. 57 и цитираната съдебна практика).
- 87 Необходимо е да се подчертае, че предоставените в актовете за преюдициално запитване сведения служат не само да се позволи на Съда да даде полезни отговори, но и да се предостави на правителствата на държавите членки, както и на другите заинтересовани страни възможност да представят становища в съответствие с член 23 от Статута на Съда на Европейския съюз. Изискванията относно съдържанието на преюдициалното запитване са посочени изрично в член 94 от Процедурния правилник на Съда, с който запитващата юрисдикция би следвало да е запозната в рамките на въведеното от член 267 ДФЕС сътрудничество и с който тя следва добросъвестно да се съобразява (решение от 26 октомври 2017 г., Българска енергийна борса, C-347/16, EU:C:2017:816, т. 58 и 59 и цитираната съдебна практика).
- 88 В случая обаче следва да се констатира, че актът за преюдициално запитване, в който по същество само се изтъкват обстоятелствата, посочени в точка 84 от настоящото решение, не съдържа обяснения относно причините, поради които запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали тези обстоятелства са релевантни при тълкуването на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 89 При тези условия шестият и седмият въпрос трябва да бъдат обявени за недопустими.

По осмия въпрос

- 90 С осмия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали Регламент № 1407/2013, и по-специално член 5, параграф 2 от него, трябва да се тълкува в смисъл, че критериите, предвидени за помощите de minimis, са приложими към разглежданите в главните производства помощи, доколкото размерът на последните не надвишава прага de minimis, определен в член 3, параграф 2 от този регламент.
- 91 Макар, както бе припомнено в точка 82 от настоящото решение, националните юрисдикции да не са компетентни да се произнесат по съвместимостта на държавна помощ с вътрешния пазар, те могат да бъдат сезирани със спорове, в производствата по които са длъжни да тълкуват и да прилагат понятието за „помощ“ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, по-специално за да определят дали по отношение на мярка, въведена, без да е взета предвид процедурата за предварителен контрол по член 108, параграф 3 ДФЕС, е следвало да се приложи тази процедура (решения от 18 юли 2007 г., Lucchini, C-119/05, EU:C:2007:434, т. 50, и от 26 октомври 2016 г., DEI и Комисия/Alouminion tis Ellados, C-590/14 P, EU:C:2016:797, т. 98). Ето защо може да се наложи националната юрисдикция да прецени дали дадена държавна помощ попада в обхвата на дерогационния режим на помощите de minimis, за които не се прилага задължението за уведомяване, предвидено в посочения член 108, параграф 3.
- 92 В случая запитващата юрисдикция иска да се установи дали Регламент № 1407/2013 е приложим в споровете по главните производства поради скромния размер на сумите, присъдени на жалбоподателите в главните производства от съда, разгледал делата по същество, а именно съответно сумата от 3 406,63 евро и 662,26 евро. Съгласно член 5, параграф 2 от този регламент обаче горната граница на помощта de minimis трябва да се

преценява с оглед на вече предоставените помощи „за същите допустими разходи“ или за „същата мярка за финансиране на риска“. Както бе посочено в точки 63 и 67 от настоящото решение, присъдените на жалбоподателите в главните производства суми съответстват на корекция на общия размер на вече получените и още претендираните от тях суми между 2006 г. и 2008 г. съгласно член 30, параграф 1 от Закона за пазара на електроенергия. Следователно, ако се приеме, че става въпрос за държавни помощи, преценката дали разглежданите в главните производства помощи имат характер на помощи *de minimis* трябва да се извърши с оглед на общия размер на вече получените суми и на сумите, които жалбоподателите в главните производства още претендират през референтния период на това основание.

- 93 Ето защо на осмия преюдициален въпрос следва да се отговори, че Регламент № 1407/2013, и по-специално член 5, параграф 2 от него трябва да се тълкува в смисъл, че обстоятелството дали е спазен установеният в член 3, параграф 2 от посочения регламент праг *de minimis* трябва да се преценява с оглед на размера на помощта, претендирана на основание на релевантната национална правна уредба, като към него се прибави размерът на вече получените плащания през референтния период на основание на тази правна уредба.

По деветия и десетия въпрос

- 94 С деветия и десетия въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 1, букви б) и в) от Регламент 2015/1589 трябва да се тълкува в смисъл, че ако претендираните от жалбоподателите в главните производства суми представляват държавни помощи, тези помощи би трябвало да се квалифицират като „нови“ или като „съществуващи“ по смисъла на тази разпоредба. Запитващата юрисдикция иска по-специално да установи дали тези суми биха могли да се считат за „съществуваща помощ“ съгласно член 1, буква б), точка iv) от Регламент 2015/1589.
- 95 Както бе посочено в точки 62 и 63 от настоящото решение, сумите, претендирани от жалбоподателите в главните производства, представляват част от тарифното предимство, което те считат, че им се дължи в качеството им на производители на електроенергия от възобновяеми енергийни източници по силата на латвийската правна уредба, действаща между 2006 г. и 2008 г. Следователно тези суми са от същото естество като посоченото тарифно предимство.
- 96 Ето защо въпросът дали разглежданите в главните производства суми трябва да се квалифицират като „нови помощи“ или като „съществуващи помощи“ зависи от въпроса коя от тези две квалификации трябва да получи посоченото тарифно предимство, към което се отнасят тези суми, в случай че предимството трябва да се квалифицира като „държавна помощ“.
- 97 Тъй като става въпрос за правната квалификация на фактите по споровете в главните производства, която е от изключителната компетентност на запитващата юрисдикция, следва да се припомни, че Съдът трябва само да предостави на тази юрисдикция насоки за тълкуване на разпоредбите на правото на Съюза, които тя следва да приложи.
- 98 Член 1, буква в) от посочения регламент предвижда, че „нова помощ“ означава „всяка помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които не са съществуваща помощ, включително измененията на съществуваща помощ“. Ето защо, за да може държавна

помощ да се счита за „нова помощ“, трябва да се установи, че тя не е „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б) от Регламент 2015/1589, който разграничава няколко категории съществуващи помощи.

- 99 На първо място, съгласно определението в член 1, буква б), точка i) от Регламент 2015/1589 „съществуваща помощ“ са „схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били въведени в действие преди и продължават да се прилагат след влизането в сила на [Договора за функционирането на ЕС] в съответната държава членка“.
- 100 В това отношение следва да се припомни, че действието на въведеното с член 40, параграф 1 от Закона за енергетиката тарифно предимство в полза на производителите на водоелектрическа енергия преди присъединяването на Република Латвия към Съюза е продължено с член 30, параграф 1 от Закона за пазара на електроенергия.
- 101 Както обаче следва от текста на член 1, буква б), точка i) от Регламент 2015/1589, тази разпоредба се прилага, „без да се засяга[...] допълнението към приложение IV към [Акта за присъединяване]“. От точка 3, параграф 1, втора алинея от това приложение IV следва, че всички мерки, които все още са в сила след датата на присъединяването, които представляват държавна помощ, се приемат за нова помощ, освен ако са влезли в действие преди 10 декември 1994 г., изброени са в допълнението към посоченото приложение IV или Комисията е била уведомена за тях, но не е възразила по отношения на тях с мотива, че съществуват сериозни съмнения за съответствието на мярката с общия пазар.
- 102 В случая релевантната национална правна уредба не е посочена в допълнението към приложение IV към Акта за присъединяване и от преюдициалното запитване не следва, че тя е влязла в действие преди 10 декември 1994 г., нито че е съобщена на Комисията като схема за помощи.
- 103 При тези условия, ако представлява държавна помощ, установеното със Закона за енергетиката тарифно предимство, чието действие е удължено със Закона за пазара на електроенергия, не може да се квалифицира като „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б), точка i) от Регламент 2015/1589, като това обаче следва да се провери от запитващата юрисдикция.
- 104 На второ място, член 1, буква б), точки ii) и iii) от Регламент 2015/1589 определя като „съществуваща помощ“ „разрешена помощ, т.е. схеми за помощ и индивидуална помощ, които са били разрешени от Комисията или от Съвета“ или „помощ, за която се счита, че е била разрешена“ от Комисията. От акта за преюдициално запитване обаче е видно, че разглежданото в главните производства тарифно предимство не е било разрешено нито от Съвета, нито от Комисията, нито пък може да се счита за разрешено от последната, тъй като тя не е била уведомена за него. Следователно, ако това предимство трябва да се квалифицира като държавна помощ, то не може да се разглежда и като „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б), точки ii) и iii) от Регламент 2015/1589, като това обаче следва да се провери от запитващата юрисдикция.
- 105 На трето място, съгласно член 1, буква б), точка iv) от Регламент 2015/1589 „съществуваща помощ“ е и „помощ, която се счита за съществуваща съгласно член 17 от [Регламент 2015/1589]“.

- 106 Член 17, параграф 1 от Регламент 2015/1589 предвижда, че правомощията на Комисията за възстановяване на помощ са предмет на давностен срок от десет години. По силата на параграф 2 от този член давностният срок започва да тече в деня, в който неправомерната помощ е предоставена на получателя, било като индивидуална помощ или като помощ по схема за помощ, и всяко действие, предприето от Комисията или от държава членка, която действа по искане на Комисията, по отношение на неправомерната помощ, прекъсва този срок. Освен това съгласно параграф 3 от посочения член всяка помощ, по отношение на която давностният срок е изтекъл, се счита за съществуваща помощ (решение от 26 април 2018 г., ANGED, C-233/16, EU:C:2018:280, т. 79).
- 107 За да прецени дали поисканите от жалбоподателите в главните производства суми могат да се квалифицират като „съществуващи помощи“ по смисъла на член 1, буква б), точка iv) от Регламент 2015/1589, в десетия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали началният момент на давностния срок, предвиден в член 17, параграф 1 от Регламент 2015/1589, трябва да се определи към датата на въвеждане на тарифното предимство, което жалбоподателите в главните производства искат да ползват, или към датата на действителното плащане, извършено в тяхна полза на това основание.
- 108 В това отношение от член 17, параграф 2 от този регламент следва, че за да се определи датата, на която започва да тече десетгодишният давностен срок, в тази разпоредба се прави позоваване на датата на предоставяне на помощта на получателя, а не на датата на приемане на схема за помощи (вж. в този смисъл решение от 8 декември 2011 г., France Télécom/Комисия (C-81/10 P, EU:C:2011:811, т. 81).
- 109 Освен това за целите на определянето на срока на погасителната давност съответната помощ следва да се счита за предоставена на получателя единствено от датата, на която тя действително му е била отпусната (решение от 8 декември 2011 г., France Télécom/Комисия, C-81/10 P, EU:C:2011:811, т. 82).
- 110 Възшност член 17 от Регламент 2015/1589 има за цел да определи срока, в който Комисията може да си възстанови неправомерно изплатена помощ. Следователно началният момент на този срок не може да бъде определен на дата, предхождаща датата на изплащане на незаконната помощ.
- 111 В случая, както бе посочено в точка 67 от настоящото решение, сумите, които претендират жалбоподателите в главните производства, съответстват на частта от тарифното предимство, която те считат, че им се дължи съгласно латвийската правна уредба, която е в сила между 2006 г. и 2008 г. и която не им е била изплатена едновременно с останалата част от това предимство. Доколкото обаче тези суми не са били действително изплатени, от предходната точка следва, че предвиденият в член 17 от Регламент 2015/1589 давностен срок не е започнал да тече по отношение на тях. Несъмнено Administratīvā argabaltiesa (Окръжен административен съд) уважава исканията на жалбоподателите в главните производства в размер съответно на 3 406,63 евро и на 662,26 евро. Както обаче припомня генералният адвокат в точка 87 от заключението си, в решенията на тази юрисдикция е предвидено спиране на изпълнението им до уведомяването за съответните помощи, и до последващото решение на Комисията относно тях. Поради това ефективното предоставяне на помощите, тоест плащането на присъдените суми, още не е осъществено и следователно предвиденият в член 17, параграф 1 от Регламент 2015/1589 давностен срок не е започнал да тече, нито a fortiori е изтекъл.

- 112 Следователно условията, предвидени в член 1, буква б), точка iv) от Регламент 2015/1589, не са изпълнени, поради което ако разглежданите в главните производства суми трябва да се квалифицират като мерки за помощ, те не могат да се разглеждат като „съществуващ[и] помощ[и]“ по смисъла на тази разпоредба.
- 113 На четвърто място, „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б), точка v) от Регламент 2015/1589 е и всяка помощ, която се счита за такава „поради това че може да се установи, че в момента на въвеждането ѝ в действие не е представлявала помощ и впоследствие е станала помощ поради еволюцията на вътрешния пазар и без да е била изменяна от държавата членка“. Тази разпоредба уточнява, че „[к]огато определени мерки са станали помощ след либерализирането на дадена дейност от правото на Съюза, такива мерки не се считат за съществуваща помощ след датата, определена за либерализиране“.
- 114 Следва да се отбележи, че в акта за преюдициално запитване не се споменава хипотезата механизмът, въведен за насърчване електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, да е станал помощ за развитието на вътрешния пазар. Впрочем, както следва от точка 54 от настоящото решение, за квалификацията „държавна помощ“ не се изисква пазарът на електроенергия да е бил предварително напълно либерализиран.
- 115 Ето защо следва да се приеме, че в случай че претендираните от жалбоподателите в главните производства суми трябва да се квалифицират като държавни помощи, те не представляват и „съществуваща помощ“ по смисъла на член 1, буква б), точка v) от Регламент 2015/1589.
- 116 С оглед на изложените съображения на деветия и десетия преюдициален въпрос следва да се отговори, че член 1, букви б) и в) от Регламент 2015/1589 трябва да се тълкува в смисъл, че ако държавна помощ не съответства на никоя от категориите съществуващи помощи, предвидени в член 1, буква б) от посочения регламент, тази помощ, включително частта от нея, чието изплащане се иска впоследствие, трябва да се квалифицира като „нова помощ“ по смисъла на член 1, буква в) от посочения регламент.

По единадесетия въпрос

- 117 С единадесетия си преюдициален въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 108, параграф 3 ДФЕС, член 2, параграф 1 и член 3 от Регламент 2015/1589 трябва да се тълкуват в смисъл, че националният съд може да уважи искане за изплащане на сума, съответстваща на нова помощ, за която Комисията не е уведомена, при условие че съответните национални органи предварително надлежно уведомят за тази помощ Комисията и последната дава или се счита, че е дала съгласието си в това отношение.
- 118 Този въпрос има за цел да предостави възможност на запитващата юрисдикция да прецени съвместимостта на обжалваните понастоящем решения на Administratīvā argabaltiesa (Окръжен административен съд) с посочените в предходната точка разпоредби на правото на Съюза. Всъщност, както бе посочено в точка 28 от настоящото решение, с тези решения въпросната юрисдикция уважава частично исканията на DOBELES HES и GM и осъжда регулаторния орган да им изплати съответно сумата 3 406,63 евро и 662,26 евро, при условие че Комисията вземе или се счита, че е взела решение за разрешаване на тези помощи.

- 119 От практиката на Съда следва, че задачата, която правото на Съюза възлага на националните юрисдикции при прилагането на системата за контрол на държавните помощи, включва по-специално задължението, когато тези юрисдикции установят, че за съответната мярка е трябвало да бъде отправено уведомление до Комисията, да проверят дали съответната държава членка е изпълнила това задължение и ако това не е така, да обявят тази мярка за неправомерна (вж. в този смисъл решение от 19 март 2015 г., OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 68).
- 120 Националните юрисдикции трябва да изведат всички последици от нарушаването на член 108, параграф 3 ДФЕС в съответствие с тяхното национално право (вж. в този смисъл решение от 19 март 2015 г., OTP Bank, C-672/13, EU:C:2015:185, т. 69).
- 121 В случай че националният съд е сезиран с искане за изплащане на помощ, която е неправомерна, тъй като Комисията не е била уведомена за нея, поради възложената на този съд от правото на Съюза задача за контрол върху държавните помощи той трябва по принцип да отхвърли това искане.
- 122 При все това решение на националния съд, с което ответникът е осъден да плати въпросната помощ, но при условие че Комисията бъде предварително уведомена за нея от съответните национални органи и тази институция даде съгласието си или се счита, че го е дала, също може да предотврати плащането на нова помощ в нарушение на член 108, параграф 3 ДФЕС, на член 2, параграф 1 и на член 3 от Регламент 2015/1589.
- 123 Следователно член 108, параграф 3 ДФЕС, както и член 2, параграф 1 и член 3 от Регламент 2015/1589 трябва да се тълкуват в смисъл, че националният съд може да уважи искане за изплащане на сума, съответстваща на нова помощ, за която Комисията не е уведомена, при условие че съответните национални органи предварително надлежно уведомят за тази помощ посочената институция и последната дава или се счита, че е дала съгласието си в това отношение.

По дванадесетия въпрос

- 124 С дванадесетия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за да се прецени дали сумите имат характер на „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба, е от значение, че те са поискани от публичен орган, различен от органа, който по принцип е длъжен да ги изплати съгласно съответната национална правна уредба и чийто бюджет е предназначен само да осигури собственото му функциониране.
- 125 От член 107, параграф 1 ДФЕС следва, че наличието на държавна помощ зависи не от органа, който отговаря за изплащането ѝ съгласно националното право, а от държавния произход на средствата, от които се отпуска съответната помощ. В това отношение по-специално е без значение обстоятелството, че лицето, на което е възложено предоставянето на въпросното предимство, има публичноправен или частноправен статут или разполага с установена със закон самостоятелна правосубектност по силата на националното право (вж. в този смисъл решение от 9 ноември 2017 г., Комисия/TV2/Danmark, C-656/15 P, EU:C:2017:836, т. 44 и 45).

- 126 Ето защо не оказва влияние върху квалификацията на дадено предимство като държавна помощ обстоятелството, че част от това предимство, която не е била изплатена от органа, принципно отговорен за изплащането му съгласно националното право, се претендира от различен публичен орган в рамките на съдебно производство.
- 127 Следователно на дванадесетия въпрос следва да се отговори, че член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за преценката дали суми имат характер на „държавни помощи“ по смисъла на посочената разпоредба е без значение, че тези суми се претендират от публичен орган, различен от органа, който по принцип е длъжен да ги изплати съгласно съответната национална правна уредба и чийто бюджет е предназначен само да осигури собственото му функциониране.

По тринадесетия въпрос

- 128 С тринадесетия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Директива 2002/20 може да не допуска „евентуалното обезщетяване“ на жалбоподателите в главните производства от регулаторния орган.
- 129 Следва да се отбележи, както прави генералният адвокат в точка 100 от своето заключение, че тази директива се отнася до пазара на електронни съобщения и не е приложима към електроенергийния сектор.
- 130 От това следва, че тринадесетият въпрос явно не е от полза за решаването на споровете в главните производства и следователно е недопустим съгласно съдебната практика, припомнена в точка 47 от настоящото решение.

По съдебните разноски

- 131 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, която задължава лицензираното електроразпределително предприятие да изкупува електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, на цена, по-висока от пазарната, и която предвижда, че произтичащите от това допълнителни разходи се финансират чрез задължителна такса, плащана от крайните потребители, или която предвижда, че средствата за финансиране на тези допълнителни разходи остават непрекъснато под публичен контрол, представлява намеса „чрез ресурси на държава[та]“ по смисъла на тази разпоредба.**
- 2) Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че квалификацията на дадено предимство като „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба не зависи от условието съответният пазар да е бил предварително напълно либерализиран.**

- 3) Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че когато национална правна уредба въвежда „държавна помощ“ по смисъла на посочената разпоредба, плащането на претендирана по съдебен ред сума съгласно тази правна уредба също представлява такава помощ.
- 4) Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че когато национална правна уредба, въвеждаща законоустановено право на плащане в по-голям размер за електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, представлява „държавна помощ“ по смисъла на тази разпоредба, исканията по съдебен ред за ползването на това право в пълна степен трябва да се разглеждат като искания за изплащане на неполучената част от тази държавна помощ, а не като искания за предоставяне на различна държавна помощ от сезирания съд.
- 5) Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 [ДФЕС] към помощта de minimis, и по-специално член 5, параграф 2 от него трябва да се тълкува в смисъл, че обстоятелството дали е спазен установеният в член 3, параграф 2 от посочения регламент праг de minimis трябва да се преценява с оглед на размера на помощта, претендирана на основание на релевантната национална правна уредба, като към него се прибави размерът на вече получените плащания през референтния период на основание на тази правна уредба.
- 6) Член 1, букви б) и в) от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] трябва да се тълкува в смисъл, че ако държавна помощ не съответства на никоя от категориите съществуващи помощи, предвидени в член 1, буква б) от посочения регламент, тази помощ, включително частта от нея, чието изплащане се иска впоследствие, трябва да се квалифицира като „нова помощ“ по смисъла на член 1, буква в) от посочения регламент.
- 7) Член 108, параграф 3 ДФЕС, както и член 2, параграф 1 и член 3 от Регламент (ЕС) 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 година за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 [ДФЕС] трябва да се тълкуват в смисъл, че националният съд може да уважи искане за изплащане на сума, съответстваща на нова помощ, за която Комисията не е уведомена, при условие че съответните национални органи предварително надлежно уведомят за тази помощ посочената институция и последната дава или се счита, че е дала съгласието си в това отношение.
- 8) Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че за преценката дали суми имат характер на „държавни помощи“ по смисъла на посочената разпоредба е без значение, че тези суми се претендират от публичен орган, различен от органа, който по принцип е длъжен да ги изплати съгласно съответната национална правна уредба и чийто бюджет е предназначен само да осигури собственото му функциониране.

Подписи